

عنوان مقاله:

نقد ادبیات داستانی ایران از سال ۱۳۴۱ تا انقلاب اسلامی با رویکرد تحلیل انتقادی گفتمان

محل انتشار:

مجله ادبیات پارسی معاصر، دوره 4، شماره 4 (سال: 1393)

تعداد صفحات اصل مقاله: 26

نویسندگان:

افسانه ادریسی - عضو هیئت علمی گروه علوم اجتماعی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران شمال

آرزو بلالی - کارشناس ارشد جامعه شناسی از دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران شمال

خلاصه مقاله:

در این مطالعه، ادبیات داستانی منتشرشده در دوره تاریخی انقلاب سفید تا انقلاب اسلامی به شیوه تحلیل انتقادی گفتمان نقد می شود. هدف آن بود تا با اتخاذ رویکردی گفتمانی در نقد ادبی، متون منتشر شده از انقلاب سفید تا انقلاب اسلامی بررسی شود و مولفه های فرهنگ مقاومت در این متون در سه حوزه اقتصادی، اجتماعی فرهنگی، و سیاسی شناسایی و برجسته شود. داده های این مطالعه در قالب «متون»، یعنی شکل نوشتاری کاربرد زبان، تعیین یافته اند و این متون به دو دسته کلی تقسیم می شوند: ۱. متونی که شرایط اقتصادی، سیاسی، و اجتماعی فرهنگی را توصیف و تحلیل می کنند؛ و ۲. متونی که در حوزه ادبیات داستانی و در دوره زمانی بررسی شده تولید شده اند. از این داده ها، بر اساس اصل اشباع نظری نمونه گیری هدف مند صورت گرفت و به شیوه تحلیل متن کلاسیک و ژرفانگر تحلیل شدند. نقد ادبی این متون با رویکرد تحلیل انتقادی گفتمان نشان می دهد که در این دوره تاریخی چون گفتمان رسمی در سه حوزه اقتصادی، اجتماعی فرهنگی، و سیاسی متأثر از تغییراتی که حکومت در شرایط اجتماعی ایجاد کرد حول دال های مرکزی ای سامان یافته است، در این مطالعه از آن ها با عناوین ۱. حمایت از الگوی اقتصادی سرمایه داری، ۲. حمایت از الگوی اجتماعی فرهنگی مدرن، و ۳. حمایت از الگوی سیاسی پادشاهی یاد می شود. متون ادبی تولید شده در این دوران نیز در نسبت با این گفتمان رسمی، حول دال های مرکزی ۱. مخالفت با شیوه تولید سرمایه داری، ۲. مخالفت با ترویج مظاهر فرهنگ غرب، و ۳. مخالفت با الگوی سیاسی نظام پادشاهی و ظلم و ستم حاکم بر افراد شکل گرفته اند.

کلمات کلیدی:

نقد ادبی، تحلیل انتقادی گفتمان، گفتمان رسمی، گفتمان مقاومت، ادبیات داستانی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1279867>

